

своитѣ орждия изгубени, своята земя завоевана; не, господа, това прѣстѣпление започва още отъ сега, още отъ мирно врѣме!

Ние, турцитѣ, по своята войнственностъ, прѣдставляваме първоразрядна нация: ние сме имали славни дни и, азъ твърдо вѣрвамъ, ще ги имаме пакъ; нашитѣ прадѣди сж били храбри войници, които ни сж завѣщали прѣданностъ къмъ отоманската династия — источника на толкова побѣди и завоевания — и сж ни оставили още, като скжпоцѣнно наслѣдство, своитѣ велики военни доблести. Ако избухне война въ Европа или въ Азия и ако ние ще трѣбва да встѣпимъ въ страшната борба съ тѣзи или онѣзи, противъ тогова или оногова, съ нашитѣ стари врагове противъ нашитѣ нови врагове, или заедно съ днешнитѣ приятели противъ нѣкогашнитѣ наши приятели — съ една дума каквото и да стане, ние съ гордостъ ще можемъ да регистрираме въ страницитѣ на нашата блѣстяща военна история, битви като тѣзи при Косово поле, Никополь, Мохачъ и много други . . .

Ако вие, другари, хвърлите само единъ погледъ върху плановетѣ*) на тѣзи сражения, то ще видите, че тѣ могатъ да бждатъ сравнени съ най-знаменититѣ модерни сражения: Никополь е образецъ на искусенъ обхватъ, а Мохачъ може да служи като типъ за обходно движение на кавалерийски маси въ рѣшителната минута на боя! Това е — Аустерлица на една далечна епоха: стратегическата идея е сжщата; мѣстността почти сжщата. Венгерскитѣ войски, подъ началството на кралъ Людовика, напущатъ отличнитѣ си позиции, искатъ да отрѣжатъ султана Солиманъ I-й отъ неговата база и гинатъ въ прудоветѣ почти по

*) J. J. HELLERT. *Atlas de l'empire ottoman*. — Paris, Bellizard, Dufour et Co, 1844.